

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:

3 hasábos petsor egyszer
18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap

szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Újváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Az elemek.

Az ember eszének hatalmával, munkájának erejével meghódította a természetet. A föld termékenysége neki hoz gyümölcsöt s meghasogatja ekéjével a puszták hátát, ledönti fejszéjével az ős erdők büszke koronás fáit, hogy kulturát, jólétet teremtsen a vadon helyén s rányomja hatalmának jeleit. Elleste a természet erőinek titkát, kényszeríti az elemeket, hogy neki szolgáljanak; megrendsabályozza a vizeket, bezárja a tüzet, hogy neki melegítsen és világítson s mikor az ész hatalmára, a munka erejére hivatkozva önérzetesen néz végig művein, úgy érzi, hogy ő az ur ezen a világon; központja a teremtésnek, büszke gyermeke a végtelenségnek.

De néha megmozdul a föld, mintha le akarja rázni magáról a terhet, amelyet az ember rárakott; kitörnek a vizek s vad rohanással elsöpörnek az utból minden alkotást, letörlik egy darab földről a munka nyomait, az ember hatalmának jeleit; kiszökik zárkájából a tűz s mint a lázadó rabszolga, gazdájára veti magát, irgalmatlanul pusztít, torzít, gyilkol. Milyen törpe ilyenkor az ember s minő parányi minden, amit alkotott. Nem néz már dőlyfősen az égre, hanem kétségbeesve érzi, hogy az elemek hatalma előtt ő is csak féreg, a melyet megsemmisíthet egy perc s minden gazdagsága eltűnhetik egy szempillantás alatt.

Kormosan mered az ég felé az ország fővárosában egy hatalmas palota s az utca kövezetén még mutogatják a helyeket, ahol a tüzből menekülni akaró szerencsétlenek tagjai összezuztak és sokáig nem tud a közvélemény a katasztrófa hatása alól felocsudni. Rémes bizonyítéka az a nagy ház az ember könnyelműségének, elbizakodottságának s az elemek végtelen hatalmának.

De nemesak a paloták, hanem a csendes falvak, apró városok házai körül is ott settenkedik a veszedelem. A palota után tüzet foghat a kunyhó; a szegény ember házikója is értékes nemzeti vagyont, amelyet szintén meg kell oltalmazni.

Nem mondhatjuk, hogy a védelemre illetékes helyeken nem gondolnak. Törvényt alkottak, rendeleteket adtak ki, de mindezeket a legilletékesebb helyen, a

nép, a közönség körében nem hajtják végre, nem igyekeznek azoknak érvényt szerezni.

A tűzoltói intézmény nálunk még fejletlen; vagy jobban mondva a vidéki tűzoltóság ma már tökéletlenebb, mint két évtizeddel ezelőtt; a legtöbb helyen visszafejlődött. Kis városokra és a falvakra áll ez leginkább. Ezelőtt tiz-husz esztendővel még divat volt tűzoltónak lenni, manap azonban a legénység nagyon megfogyatkozott s kiképzése gyarló, felszerelése ros. Az intelligensebb osztály, amelyre a legnagyobb szükség volna a tűzoltó csapatokban, visszavonul; a testületekbe beleit a beteges ambició által szított pártoskodó szellem; a városok és községek pedig nem méltányolják, nem istápolják eléggé a tűzoltóságot. Ha egy két tüznél kitűnik a tűzoltóság gyarlósága, akkor felbuzdulnak a városok is, a publikum is, de hamarosan megfeledkeznek a veszedelemről, meg a pártolásról.

Ha már a városi tűzoltók is kénytelenek a részvétlenséggel s felszerelésük gyarlóságával küzdeni, annyival tökéletlenebbek a falvak csapatai, különösen ott, ahol vagy egyáltalában nincs, vagy indolens a vezetőség. Egy két községben, a hol a jegyző komolyan fogja fel a hivatását, ujabban már képzett, begyakorolt tűzoltócsapatok vannak s rendszeres a tűzrendészeti szolgálat is. De hány van ilyen? Széles Zala vármegyében fel tudnék sorolni talán ötöt-hatot.

A tűzoltóság csak arra lehet hivatva, hogy a tűzvész terjedését megakadályozza s amit lehet, életet, vagyont mentsen a vészből. A tűzrendészeti szabályok és szolgálat pedig arra valók, hogy a veszedelmet megelőzzék, a tüzeseteket ritkábbakká tegyék s a kis tüzet hamar elfojthassák. De hát vannak-e nekünk tűzrendészeti szabályaink? Igenis vannak, még pedig jók, szigoruak, humánusak, általánosan kötelezők. Tűzrendészeti praeventiv szolgálat azonban már nincs.

Nézzük csak meg a kis városokat; akár a magunkét, akár mást, körülbelül mindegy. Ha a szabályokat citálnám, kénytelenek volnánk elismerni, hogy a hatóság a veszély megelőzéséről kellőképp gondoskodott. De nem citálom, inkább azt kér-

dezem, van e csak egyetlen egy ház, amelyben a legkezdetlegesebb tűzvédelmi eszközöket meg lehet találni? Nincs. A tűzbiztonsággal törődik-e valaki? Bizony nem. Az épületek össze vannak tömve, a házak udvarai, padlásai tele gyuló anyagokkal. Ilyen körülmények között csak a jó Isten különös kegyelme menthet meg bennünket a tűzveszedelemtől. Ahol asztalos, bognár, pintér lakik, egész nyáron át tömik a padlást s a ház minden üres zugát gyaluforgácssal, fahulladékkal, télire való fűtőanyaggal. A tanulók, segédek sokszor a legveszedelmesebb tüzfészkekben hálnak. Másutt tele van a padlás kóccal, afrikai fűvel. A kereskedésekben felhalmozott árukról lekerülő emballage, a rettenetes mennyiségű papír doboz mind a padlásokon fekszik. A földművesek padlásai tele szénával, szalmával, udvaruk ganajjal. Udvar nélkül épülnek a házak s a beltelkeket úgy elaprózzák, hogy az égő ház udvarára be nem mehet semmiféle mentő.

A belsőségek elaprózása falvainknak is egyik átka. Akárhány falunk van, ahol a házak között alig van szekérutnak való hely. Emellett a gabnát, szalmaasztagot a ház végében rakják össze s az udvar közepén ott terpeszkedik a közegészségi tekintetben is átkos trágyadomb.

A tűzrendészeti szabályok előírják, hogy minden háznál bizonyos tűzoltó eszközöket, vizeskádat, pemetet, csákyát stb. kell tartani s hogy minden község köteles tüzfecskezdőt beszerezni. Érdekes azt megnézni, hogyan néznek ki ezek a szabályok az életben. Vagy nem is tud róluk a nép, vagy ha tud is, nem a maga jóvoltáért tartja be, hanem mert a szolgabíró úgy rendeli. Egy vékony póznára ráköt egy félkéve zsuppot s kitüzi a kapu mellé. A szalma az esőtől megrothad; ökölnyi csutkája van csak, de azért még mindig tűzoltó pemet. A ház tetején fekszik egy másik pózna, amelynek a végén ujjnyi nagyságú rozsdás vas ékeskedik; ez a csákylya. Viz azonban már nincs. Sok helyen kut sincs egyebütt, mint az utcán a köz-

Hát még a vizipuska. Valahol egy szinben áll, elbarrikádírozva mindenféle gazdasági eszközzel. A rudja ki van véve

a csöve lecsavarva, mert másképp nem fér be a szinbe. Rozsdás is egy kicsit, a ke-reke kenetlen. Nos hát az ilyen szerszám mit ér, mikor nagy későn a tüzhöz érke-zik?

A mi népünknek a praeventív tüzen-dészet iránt nincs érve; ha a jegyzője, papja, tanítója nem buzdítja, ha a szol-gabiró rá nem parancsol, nem szerez be soha védelmi eszközöket. Pedig jó lesz beletekinteni az alispáni jelentésbe. Az idén kevés volt a tűz, félév alatt mégis 112-szer röpült fel a vörös kakas a házak és asztalok tetejére. A hivatalos becslés szerint a kár 250 ezer K, tényleg azonban háromszor annyi biztosítva volt 156 ezer K érték, de a biztosító társaságok ebből is elesipkedtek. A megtérítetlen kár tehát bizonyosan meghaladja a fél milliót.

Hány szegény embert vágott földhöz a tűzveszedelem úgy, hogy egész életén át nyomorultja marad.

A bakter nem kiabálja már végig az utcát, hogy »tüzre vízre vigyázzatok«. Ki-ment a divatból, pedig legalább annyi haszna lehetett, hogy megemlékezett a falusi ember a veszedelem lehetőségéről. Manap a közigazgatásnak kell a bakter szerepét is magára vennie, de ha ezt lelkiismeretesen betölti, még mindig többet használ a köznek, mint mikor a tüzesetek szomorú statisztikájának rovatait a lehető legpontosabban kitölti.

Alispáni jelentés.

A vármegye alispánjának a megye közigazga-tásának és az ezzel összefüggő ügyeknek állapo-táról szóló és a f. évi január 1-től július hó végéig terjedő időszakot magában foglaló jelentése alapján közöljük a következőket:

A felnőttek közegészségi állapota az év első felében, eltekintve a légző szervek hurutos bán-talma folytán megbetegedésektől, elég kedvező-nek mondható.

A gyermekek közegészsége nem volt kielégítő, mert a felnőtteknél említett bántalmakon kívül

a bélhurut, ronesoló toroklob, vörheny, ugyszintén a vármegye egyes részeiben járványosan uralkodott kanyaró, hökhurut több áldozatot követelt.

A bejelentésre kötelezett fertőző bántalmakban összesen beteg volt 1.021, meggyógyult 890, meghalt 87, további ápolás alatt maradt 44.

A perlaki, esáktornyai és alsólendvai járásban tájkórosan uralkodó, a vármegye többi részében szórványosan előfordult *trachoma* megbetegedés volt összesen 2893, ezek közül gyógyult 592, elhalt vagy távozott 28, további gyógykezelés alatt maradt 2373.

A trachomások gyógykezelését teljesíti 1 járási, 4 kör-, 1 községi- és 2 állami trachoma orvos. A súlyos, vagy otthon el nem különíthető és a rendelési órákon meg nem jelenő betegek pedig a perlaki és alsólendvai állami trachoma-, vagy a vármegye két kórházában helyeztetnek el, megfelelő ápolás céljából.

Rendőri boncolás teljesített 32-szer, *külső hullaszemle* rendőri tekintetből volt 75, *súlyos sértés* bejelentetett 16, *öngyilkosságot* 36 egyén követett el, *véletlen szerencsétlenség* általi halál-nak 33 egyén esett áldozatul, *elmekór*nak 11 esete képezte a hivatalos beavatkozás tárgyát, szeren-esétlen szülés történt 10-szer, 7 éven aluli kor-ban elhalt gyermekek gyógykezelése elmulasz-tatott 216 esetben, veszett eb által megmaratott 9 egyén, kik védőtás céljából a budapesti »Pas-teur intézetbe szállítottak.

A járási t. orvosok 79 községben teljesítették egészségügyi vizsgálatukat.

Van a vármegye területén 26 lelenc, 304 daj-kaságba adott, 785 elmebeteg és hülye, 683 siket-néma, vak és nyomerek, 1569 közsegélyre szorult, 1055 keresetképtelen árva.

Az évi egészségügyi vizsgálatok és ellenőrzé-sek legnagyobb részben teljesítettek.

A vármegye népesedési mozgalmát illetőleg f. évi január 1-től július végéig a megye területén született 9.267, meghalt 5.922 s így a szaporodás 3.345.

Az állategészségügyi viszonyok a lefolyt félév-ben általában kielégítőek voltak. A haszonállatok egészségi állapota a januártól márciusig terjedő időszakban alig hagyott fenn valami kívánni valót, a ragadós állati betegségek kis területre szorítottak és kevés kivétellel csak szórványosan jelentkeztek. Később azonban, egyfelől a fedez-tési idény beálltával az ivarszervi hólyagos kiütés terjedt el nagyobb mértékben, másfelől a legeltetési idény kezdete óta a szarvasmarha állományban a lépfene és a seregő üszök, míg a sertések között a sertésorbáné és a sertésvész okoztak nagyobb mérvű elhullásokat.

Örvendetes jelenség, hogy a lépfene és a seregő üszök elleni védejtások — eme beteg-ségek elleni küzdelemben az egyetlen megbízható fegyverünk ez idő szerint — fokozatosan tért foglalnak, úgy hogy a folyó évben már nemesak a nagy és középbirtokosok majdnem kivétel nélkül, de a kisbirtokosok közül is számosan

igénybe vették azokat, Ennek kedvező eredménye abban nyilvánult, hogy az olyan községekben, a melyekben máskor állandóan fordultak elő nagyobb számu elhullások, ez idén a nevezett betegségek alig néhány esete észleltetett s ezek is olyan állatokon, melynek védejtásban nem részesültek. Ezen körülmény azok elterjedését remélhetőleg még inkább elő fogja segíteni.

A ragadós száj- és körömfájás, melylyel ez idő szerint az ország nagyobb része fertőzve van, a lefolyt félévben három ízben lépett fel a vármegye területén, úgy mint: február havában a sümegi járás Sárosd községéhez tartozó egy majorban s május havában ugyancsak a sümegi járás Óhid községében, sőt az innét származó fertőzés gyanus marhákkal a Karmacson tartott országos vásár követtetésével a keszthelyi és a pacsai járásba is elhurcoltatott. Azonban mind-annyiszor sikerült az azonnal foganatosított leg-szigorubb zárlati intézkedésekkel, a fertőzés-gyanus állatok kinyomozásával és zár alá helye-zésével a járványt ugyszólván félszékben elfojtani. Végül a harmadik járvány minden valószínűsége szerint a július 8-iki balatofüredi országos vásárra pestmezei marhakereskedők által felhajtott marhákkal hurcoltatott be és terjesztetett el a tapoleai járás nagy részében, bár az sinés kizárva, hogy a szomszédos és szintén fertőzött Veszprém és Somogy vármegyékéből történt a behurcolás. Minthogy a fertőzött községek száma már 15-re emelkedett s ezek legtöbbjében a szarvasmarha állomány nagy része beteg, a jelenlegi nagy munkaidőben a járvány elfojtása már alig remél-hető. Megnehezíti ezt a hatósági intézkedések több helyen tapasztalt semmibevevése, kijátszása is. Így pl. tapasztaltott, miszerint dacára annak, hogy a tapoleai járás egész területén a hasított körmű állatokra nézve az állatvásárok betiltattak, mégis Köveskál községben július hó 22-én állatvásárt tartottak mindennemű állategészség-rendőri ellenőrzés nélkül. Az előjáróság ellen, melynek tudtával, sőt közreműködésével tartott ez a vásár, az eljárás folyamatba tetetett.

Az állategészségrendőri intézmények működése kielégítő volt. A fokozott ellenőrzés derített ugyan ki mulasztásokat és szabálytalanságokat, ezek legnagyobbbrészt azonban tudatlanságban, mintsem a jóakarát hiányában lelik eredetüket. Legkevésbé kielégítő a gyepmesteri telepek és a marhahajtó utak intézményének mai állapota; mindkettő törvényhatósági szabályozást igényel s erre vonatkozólag a munkálatok folyamatban vannak.

A szarvasmarha járlati és kereskedelmi for-galmát illetőleg folyó évi január hó 1-től július hó végéig az illető községi megbizottak részére kiadott 90.494 darab 20 filléres, 63.055 darab 12 filléres és 45.565 darab 4 filléres marhajárlati őr-lap, melyekért 27.496 korona fizettetett be az illető jövedéki hivataloknak.

A vármegye területén 1903. évi január 1-től július hó 31-ig előfordult *tüzesetek* száma 112

TÁRCA.

Az asszony.

Attól a naptól, mikor a szép özvegy Somlaky Árpádné betette lábát a kis szepességi fürdőbe, több mint fél tucat épouseur és özvegy sorban élő ifju és kevésbé ifju uri ember plántálkozott be az eddig meglehetősen unatkozó fürdői tár-saságba. Ámbár az ujonan érkezett urak nem sok lendületet adtak amaz örök terv megvaló-sításának, amely épügy ott szövi szálait a bál-termekben, mint a jourokon át, minden társas összejövetelen, egész a nyári fürdőzéseikig. Egyik-ből se nézett ki a presumptív vőlegény, mert hisz egyik se árult el más gondolatot, mint azt, hogy hódoló rabszolgái a szintoly szép, mint gazdag özvegynek.

— Még maga is itt van? — szólt megérke-zése után való reggel a bájos özvegy, mikor Bélafalvy Bélával, a fess főhadnagygyal talál-kozott a forrásnál.

— Minden ember csak ott lehet a hova vég-zete hajtja; az én végzetem pedig úz, sodor a maga nyomába, mint az alázatos árnyékot.

— Eltalálta; maguk együtt és külön-külön nem egyebek, mint tartalmatlan árnyékok.

— És semmi, de semmi különbség sinés köz-

tünk? — kérdezte epedő tekintettel a fiatal államtitkár, a ki a mellett, hogy a társaság Adonisának van elismerve, egyik legjelesebb lantos költője az új generációnak.

— Éppen semmi; — felelt a kérdezett ajk-bigygyesztve.

És tényleg nem is tett köztük különbséget, holott meglehetősen elütő egyéniségek voltak és a mi fő, egyikök sem mondható hétköznapi embernek. Csak egyben hasonlítottak hajszálynira egymáshoz, abban, hogy mindegyiknek csak egy oél lebegett szeme előtt: elnyerni a főváros szép-ségei közt a legszebbet, Somlaky Árpád fiatal özvegyét.

Egy alkalommal, mikor a fenyves erdő végé-hez ért udvarlóival a szépséges asszony, meg-lehetősen feltűnő férfi jött velük szemközt. Feltűnő annyiban, hogy hozzáfogható rut individuum nem igen akad. Magas, előre hajtott alak. Széles vállai csaknem elnyelték a fejét, a mely rövid nyakon pihent. Bozontos haj, apró fekete sze-mek a keskeny homlok alatt, ormótlán nagy orr, s a tuskés bajusz és szakál szörnyen kellemetlen, örökös gunyra álló ajkat takart.

Köszöntötte az urak egyikét.

— Ki volt ez a förtelmes bácsi? tán a Barnum szörnyeiből maradt itt? kérdezte nevetve a szép asszony.

— Rombos Józsi. Elég szép eszü fiu, de olyan durva, mint a daróc. Polgári foglalkozásra nézve mérnök.

A véletlen úgy hozta, hogy bemutatták az ocsmány férfit a szép asszonynak.

Egy alkalommal ketten előre mentek, hátra hagyva a többieket.

— A mint látom, maga is fölesapott udvarlóm táborába — évelődött vele a szép asszony.

— Eszem ágában sinés, hogy magának udva-roljak.

— Na hallja, ez nem valami gyöngéd felelet.

— Hát hol áll az megírva, hogy én magának gyöngéden felelgessek?

— A maga szótárában úgy látszik sehól.

— Igaza van. Utálom az ostoba széptevéseket. És semmi sem undokabb előttem, mint a hazugság.

— És ha maga azt mondaná, hogy szivesen van társaságomban, ez csak hazugság lenne?

— Még pedig első rendű. Egyáltalán semmi kellemeset sem találok abban, ha nálam együgyűbb lényvel kell eszmeeserébe bocsátkoznom.

— És maga a asszonyokat együgyűbbeknek tartja, mint a férfiakat?

— De még mennyivel! Nem a természet tette ilyenekké, de maguk alakították ilyenné magu-kat. Mit beszélhet egy férfi az asszonynyal, ha azok szemeit, a haját, a termetét, a fogát, a

volt, melyeknél az összes elhamvasztott érték a hivatalos kárfelvételi jegyzőkönyv szerint 256.137 koronát tett ki, ebből biztosítva volt 155.635 korona érték s így a biztosítatlanul szenvedett kár 100.502 koronára rug.

A tűz keletkezésének oka a teljesített vizsgálatok szerint 14 esetben gyújtogatás, 48 esetben gondatlanság, 3 esetben villámcsapás, 47 esetben kideríthetetlen volt.

A személy és vagyonbiztonság a járási főszolgabíráktól beérkezett havi-, és a csendőrségi esemény jelentések szerint a lefolyt időszak alatt a vármegye egész területén teljesen kielégítő és megnyugtató volt; fordultak ugyan elő egyes betöréses lopások és kisebb tolvajlások számos esetei, tettesei azonban a csendőrség által legnagyobb részben kipuholtattak, s az illetékes hatóságoknak átadottak.

A folyó év május havában Horvátországban, s különösen vármegyénkkel közvetlen határos Varasd város környékén oly mozgalmak fordultak elő, melyek a muraközi lakosság személy- és vagyon biztonságának megóvása szempontjából különleges intézkedések foganatosítását tették szükségessé, melyek a kívánt mérvben megtétetvén, a rendelkezésre álló eszközökkel a lakosságot minden meglepetés ellen biztosítani sikerült.

A m. kir. csendőri őrzésközpontok által letartóztatva lett gyilkosság gyanújért 6, szándékos emberölésért 2, gyermekölésért 2, súlyos testi sértésért 8, az ember élete és testi épsége elleni cselekményért 34, zsarolásért 12, gyújtogatásért 6, lopásért 126, vagyon elleni cselekményért 9, pénzhamisításért 4, szemérem elleni cselekményért 8, egyéb büncselekményekért 6, okirat hamisításért 1, csalásért 1 egyén.

Egyenes adó hátralék volt 1902. végén 1.240.873 K 60 f, f. évi I. II. negyedi előírás 2.165.904 K 55 f, összesen 3.406.778 K 15 f; lefizetett: 1.293.468 K 12 fillér, hátralék június végén 2.111.310 K 03 f.

Hadmentességi díj hátralék volt 1902. végén 100.591 K 60 f, f. évi előírás 2.318 K 33 f, összes tartozás 102.909 K 83 f, lefizetett 15.294 K 02 f, hátralék június végén 87.615 K 81 fillér.

Bár az általános adóbehajtás időszaka még el nem érkezett, az év első négy hónapjában az adóbehajtás terén szokatlanul nagy eredmény érte el, a mennyiben a befizetési eredmény április hó végén 104.338 K 88 f-rel kedvezőbb volt az 1902. év hason időszakában elértnél; ez az oka annak, hogy az első felév végén, bár május és június hónapban a költségvetési felhatalmazás nélküli állapot miatt, a megintést is beleértve, semmiféle behajtási intézkedést foganatosítani nem lehetett, még mindig 3083 K 60 fillérrel kedvezőbb volt az adóbefizetési eredmény, mint a múlt év I-ső felének végén.

Közigazgatási viszonyainkat illetőleg a vetések állása a folyó év tavaszán, a múlt év november hónapban hirtelen bekövetkezett téli időszak miatt

lábát nem dicséri. Oh, én semmit se sajnállok jobban, mint azt az elvesztett negyed vagy fél órát, amit asszony társaságában fecséreltem el.

— Hát akkor mért szegődött hozzám, maga faragatlan tuskó?

— Ez megint olyan ráfogás, a mi asszonytól telhetik ki. Nem maga magyaráztatta velem az új viadukt építési módját? Persze miért tette, mert azt remélte, hogy fölvilágosítás helyett, arra használom fel a téte-á-téte-t, hogy életrehalálra szépeket mondok magának.

Somlakyné arcái égtek, szemei szikrákat szórta, a mikor ismét ott volt a régi környezetében, a hol újra megzendült a szokott nóta; a hol istentítették és fölébe helyezték minden más asszonynak.

»Miről beszélhet egy férfi az asszonynyal, ha csak a szemeit, a haját, a termetét, a fogát, a lábát nem dicséri.«

Kicsattant a méltóságos fölgerjedés:

— Azt megmondom maguknak, hogy ide ne hozzák többé azt a förtelmes vadállatot, azt a két lábú vakondokot.

— Az inzsellért? — nevetett Menyhért Ábris.

— Na, ugy-e hogy mégis van nálunk kellemetlenebb ember is?

Álló egy hétig nem tett egyebet, mint szidta szapult a vadállatot.

kedvezőnek nem jelezhető. A hideg télen a kései vetések szenvedtek. A korán bekövetkező tavaszi időjárás a tavaszi vetést már február végével engedte megkezdeni, az április havi jelentékeny esapadék mennyiség a szem fejlődésre nézve kedvező júniusi időjárás folytán pedig a kései vetések is annyira megjavultak, hogy a folyó évi termést a közepes termések közé sorolhatjuk vármegyénkben egyes vidékek kivételével, hol az eredményt sajnosan silánynak kell jelezni. A folyó évben learatott gabonafélék becslési adatai szerint *buzában* összes termés 598.600 q, *rozsbán* 481.000 q, *árpában* 224.800 q, *zabban* 138.000 q. Az idei termés a múlt évihez képest 98.038 q-val kevesebb.

Dacára az aratás folyamán uralkodott rendkívül esős időjárásnak, a gabona minősége jórészt kielégítő, sőt részben a tavalyinál súlyosabb is, mert ez évben egyáltalán ritkábbak voltak a gabonák s aránylag kevés dült gabona találkozott.

Az aratás és hordás a kedvezőtlen időjárás miatt késleltetve lett, úgy, hogy munkatorlódások álltak be, mindezek dacára azonban jelenleg jórészt be vannak fejezve, sőt a cséplési munkálatok is már előre haladtak. A cséplési eredmények a felbesült várható termés szemben csalódást nem okoztak.

Megnyugtató tényező a múlt évinél gyengébb termés szemben azon jelenség, hogy kisgazdáinknak ezidén nemesak jobb, de tisztább és súlyosabb gabonái vannak mindazon vidékeken, a hol múlt évben a csapás számba menő elgazosodás és eldülés oly nagy veszteségeket okozott.

Szalmára nézve azonban az eredmény jelentékenyen elmaradt a múlt évvel szemben és 15—25% -al kevesebb szalma termett ezidén, mint a múlt évben. Szerencsés körülménynek nevezhető még azon észlelet, hogy vármegyénkben ezidén súlyosabb elemi csapások alig fordultak elő és hogy a kisebb mérvű fagy-, árvíz- és csekély jégkarak csak szűk területekre szorítottak.

Gabonáinkban aránylag legtöbb kárt tettek az egerek és buzáinkban a rozsdák.

A gyakori esőzések elősegítették a tengeri és burgonya fejlődését is, mely mindkét fontos növény ez idő szerint vármegyénkben kifogástalanul áll. Kedvezett a június és július havi sok esapadék a takarmány és eukorrépának, a kerti veteményeknek, a len és kender fejlődésének.

A rétek és mesterséges takarmányoknak első kaszálása jórészt ismét kielégítő eredményt szolgáltatott és ha a mennyiség a múlt évi termést el nem is éri, tápértékben és minőségben azt mégis fölülmulja.

A sarjuszóna fejlődése, a lóherek második kaszálása, a nyári és őszi takarmányok állapota ez ideig reményt nyújt arra, hogy az állatok táplálkozásában nemesak a közel jövőben, hanem a téli időszakban sem találkozunk lényeges nehézségekkel.

Folytonos ingadozás és lefelé menő irányzat

A következő héten már annyira fokozódott a dühe: kereste az alkalmat, hogy megvetését éreztesse vele. A harmadik héten már szemtől-szembe mondta neki:

— A milyen förtelmes, olyan undok ember maga.

És a förtelmes ember csak ennyit felelt teljes nyugalommal:

— S ha a legkisebb fáradtságot venném, mégis az én feleségem lenne maga.

Na erre aztán akkora dübbe borult, hogy egyetlen tekintetével izekre szakgatta a Barnum szörnyetegjét.

Elhatározta, hogy mivel más módon nem szabadulhat az undok vadállat-tól, odahagyja a fürdőhelyet.

És özvegy Somlaky Árpádné tényleg elutazott rövid hét elteltével, de nem egyedül, hanem vőlegénye, Zsombor Józsi mérnök társaságában.

Most fogadom, mindenki azt mondja, hogy ez vagy tollhiba, vagy a szedő csinált baklövést, mikor Zsombor Józsi, a szörnyeteg' nevét rótta ide.

Pedig szavamra mondom, ez nem tévedés.

A világszép özvegy Zsombor Imre felesége lett.

— De hisz ez egy megoldhatlan rejtély! — kiáltott fel.

— Hát igen rejtély, a melynek másik neve:

— asszony.

Kövér Hna.

jelezhető a gabonának értékesítésénél, mely jelenség az általános fellendülés elmaradásának egyik okozóját képezi vármegyénkben is és hozzájárul ahhoz, hogy a mezőgazdaság nehezen küzd a fokozódott igényekkel és magasabb előállítási árakkal szemben.

Szőlőterületeinket a múlt évben hirtelen beállott fagyok jórészt még betakaratlan állapotban találták, minek folytán szőlőink a zord januáriusi hidegben fagykarakat is szenvedtek. A hűvös tavaszi időjárás is hozzájárult ahhoz, hogy szőlőink fejlődése csak lassan indulhatott meg.

Kilátásaink ez idő szerint csak gyenge közép-teremre mutatnak, melynek minősége remélhetőleg a tavalyinál jobb leend.

Elemi- és rovar-, vagy növény parazita károk kiterjedtebb mérvben ezidáig nem jelentkeztek. Örvendetes jelenség volt ez idén is azon észlelet, hogy a phylloxera által már régebbi idők óta elpusztult s elhanyagolt szőlőterületeink felújítása az elmúlt fél évben is szépen haladt és hogy a létesített új ültetésekre nézve kedvező időjárás uralkodott.

Az április hó derekán vármegyénkben leesett hó tömeg behatása alatt a legszebb virágzásban levő gyümölcsfáink termése ez idén is jórészt megsemmisült, mely körülmény úgy a közép-életmezése, valamint a gyümölcsből nyert pénzbevételek elmaradása szempontjából — vármegyénk nézve is — sajnósan jelezhető.

Munkáshiány nem volt észlelhető vármegyénkben ezidén sem, csak az aratási időszak alatt létező munka torlódás idején volt nehéz az egyéb munkákra szükségelt kézierő beszerzése.

A törv. utak fenntartására a fedanyag szükséglet az utibizottságok meghallgatása mellett a kir. államépítészeti hivatal által megállapítottván, s a vonatkozó tervezet a közigazgatási bizottság által jóváhagyatván, a fedanyag szállítás kellő időben megkezdett és oly erővel eszközöltetett, hogy a fedanyag nagyobb része már ki is szállítottatott.

1903. évi utfenntartási költségelőirányzat terhére foganatosítandó műtárgy javításokra és újból építésekre a kir. államépítészeti hivatal szabályszerű terveket és költségvetéseket készített s miután azok illetékes helyen jóváhagyattak, a munkálatok végrehajtása árlejtés útján biztosított.

A törvh. közutak állapota elég jó; az utadót nem fizetők által teljesítendő munkák ledolgoztattak.

Az 1903. évi törvh. utadót illetőleg hátralék volt 1902. végén 125.506 K 71 f, 1903. évi előírás 467.078 K 44 f, összesen 592.585 K 15 f, ebből lefizetett 110.822 K 68 f, hátralék f. évi július végén 481.762 K 47 f.

A vármegye különböző pótdadó alapjait illetőleg az *összesített pótdadónál* múlt évi hátralék 66.452 K 83 f, ebből lefizetett 45.821 K, hátralék 20.631 K 83 f; a *jegyzői nyugdíjnál* hátralék 325 K 99 f, amely lefizetett; az *erdészeti alaplál* folyó évi kivetés 11.185 K 44 f, mely befizetett.

A vármegyei törzsvagyon áll 7.151 K 32 f postatakarékpénztári betétből; készpénz maradvány f. évi július végén 597 K 83 f, cselekvő hátralék 3.063 K 46 f s így összes cselekvő vagyon 10.812 K 61 f.

Az *ügyforgalmi kimutatást* illetőleg a vármegyei közigazgatás összes központi és járási hivatalainál és a vármegyei árvaszéknél múlt év végén hátralékban volt 6.540, a f. évben július végeig beérkezett 112.403 db, így elintézésre várt 118.943 ügydarab, melyből elintéztek 112.155 dbot s így július végén hátralékban maradt 6.788 ügydarab.

A provinciák.

Ha figyelemmel kísérjük a kulturális s a gazdasági életet, észre fogjuk venni, hogy a vidék csak nagyon csekély mértékben halad.

Ennek magyarázatát első sorban ott kell keresnünk, hogy manapság mindenki a fővárosba törekszik, ahol érvényesülni akar s erre semmikép sincs módja, szükségleteinek fedezésére a fővárosba fordul, abból indulván ki, hogy a fővárosból olcsóbban vásárolhat, mert ott nagyobb a konkurrencia.

A fővárosból szerzik be a családok a divaticikkeket és csak azt tartják szépek, izlésesnek, viselhetőnek, ami a fővárosból került ki. Valóságos versengést folytatnak a vidéki előkelő családok nőtagjai, hogy egy-egy ruhadarabjuk ki-

állítás tekintetében egyedül álljon és ahoz hasonló ne legyen senkinek.

Ezt a versenyt természetesen a vidék kereskedelme sanyli meg.

Minden téren sajnálattal kell tapasztalnunk, hogy a vidék nem pártfogolja a vidéket és tömjénezsi majomszeretettel mindazt, ami fővárosi.

Nem esodálható tehát, hogy a vidék nem érvényesülhet és a maradiság kárhuzatos járma alatt nyög. Nem lúktet a vér a vidéki társadalomban, mintha örök álmát aludná.

Egy-két nagyváros életképes és munkabíró társadalmától eltekintve, a vidéki városokban nincs együttműködés, nincs semmiféle vagy csak elenyészően kevés társadalmi mozgalom.

Leginkább szenvednek a vidék közömbössége által a vidéki szintársulatok, ezeknek alig van publikumuk, nemkülönben a vidéki sajtó is mostoha gyermeke a vidéknek, nem méltányolják kellőképp. A csekély számú jótékony intézetek sem vergődhetnek zöldágra.

Ezek a körülmények nagyobb szabású akezió megindítását követelik.

A főváros auctoritását bizonyos irányban be kellene szüntetni s több intézmény decentralizációja által oda kellene hatni, hogy a vidék kereskedelme és ipara, egyáltalában közgazdasági élete nagyobb arányokat öltön, miáltal elősegítenék a vidék vagyonosodását és a javulás már magában rejtjen a társadalmi téren való jobb viszonyok bekövetkezését is.

Nagy nemzetgazdasági feladat vitetnék közelebb megoldásához, ha a vidék társadalmi élete élénkebbé válnék, a lakosok köztevékenysége fokoztatnék s ne lenne kénytelen minden vidéki a fővárosba kivánczolni, ahol ugyan a kereskedelem és ipar központja van, de a vidékről oda-származó sok munkaerő és tehetség nem találhat mind elhelyezést.

Az intéző körök figyelme régóta kiterjed a vidék mostoha gazdasági és társadalmi életére. Nagyon jól tudjuk, hogy a főváros főleg képviselni van hivatva az ország gazdasági erejét, maga ez az erő azonban tulnyomólag nagyobb részében kell, hogy a vidéken produkáltassék.

Minden ország annyit jelent, amennyit a fővárosa reprezentál, csak édes hazánkban emelkedett a főváros az utolsó évtizedekben, — nem mondjuk épen a vidék rovására — de határozottan nagyobb mértékben a vidék fejlődéséhez és gazdasági erejéhez képest.

Föltétlenül szükséges tehát, hogy a társadalmi intézmények egy részében, egy a szorosan vett társadalmi, az ipari és kereskedelmi, mint művészetiekben decentralizációt vigyenek keresztül, a melynek célja lenne a vidéki életbe új lúktető erőt, impulzust kezdeményezésekre adni, mert a vidéken minden téren sok a tehetség, amely itt a szűkre huzott társadalmi korlátok közt érvényesülésre nem talál alkalmat.

Nem a főváros rovására kívánunk a vidék részére is valamit, hanem meg vagyunk győződve arról hogy, amit illetően módon a fővárostól kapni fogunk, azt a vidéken eddig parlagon heverő szellemi és anyagi tőke felhasználásával busás kamattal adjuk vissza.

Hivatalos-rovat.

Felhivatnak mindazon szőlősgazdák, kik kimerészel és kismértékben való elárúsítással nem foglalkoznak, s mint ilyenek a boritaladó kedvezményes fizetése céljából az 1892. évi XV. t.-c. 3. §-án alapuló igényüket bejelenteni óhajtják, hogy igényüket 1903. évi szeptember hó 15-ig bezárólag Megyessy László kataszteri nyilvántartónál bejelentésük, mert azontul bejelentésük figyelembe vétetni nem fog.

Zalaegerszegen, 1903. szeptember 3-án.

Várhidy Lajos
polgármester.

Hirek.

Evangelikus isteni tisztelet tartatik szeptember 8-án a kereskedelmi iskola emeleti nagytermében. Kezdeté fél 11 órakor.

A vármegyházból. Az állandó választmány tegnap tartotta ülését, amelyen a szeptember 14-én tartandó közgyűlés elé kerülő ügyeket tárgyalta le. Az ülés nagyon néptelen volt; a vidékről csak néhány bizottsági tag jelent meg.

A megyei állandó választmány augusztus hó 31-én dr. Jankovich László gróf főispán elnöklésével ülést tartott, amelynek egyetlen tárgyát a vármegye 1904-ik évi költségvetésének a megállapítása képezte. Az egybeállított költségvetést a szeptember hó 14-én tartandó törvényhatósági közgyűlésnek elfogadásra ajánlja. Az állandó választmány részéről egybeállított költségvetés az esetleges felszólalások megtehetése végett a vármegyei első aljegyzői irodában közszemlére kitétetett, ahol is a hivatalos órák alatt a törvényhatósági bizottság bármely tagja részéről betekinthető.

Bizottsági ülés. Vármegyénk nagy szülötte, Deák Ferenc születése századik évfordulójának megünneplése tárgyában kiküldött bizottság Csertán Károly alispánnak, mint bizottsági elnöknek elnöklése mellett augusztus hó 31-én ülést tartott, amelyen az ünnepségre vonatkozó végleges javaslatát állította egybe a szeptemberi törvényhatósági közgyűléshez való terjesztés céljából.

Tanári áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. Vida Sándor zalaegerszegi állami főgimnáziumi rendes tanárt, akit a múlt iskolai évben Olaszországba tanulmányra küldött ki, a fiúmei állami főgimnáziumhoz áthelyezte.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter dr. Jakab Ignác budapesti lakost a zalaegerszegi pénzügyigazgatósághoz pénzügyi fogalmazó gyakornokká nevezte ki.

Tanári kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a zalaegerszegi főgimnáziumhoz dr. Sárkány Lénárd tanár helyébe, aki idő közben Deésre választott meg, Deli Géza tanárt nevezte ki.

Tiszteletbeli szolgabíró. A vármegye főispánja Mraovics Iván verőczemegyei szolgabíró tiszteletbeli szolgabírónak nevezte ki; az új szolgabíró szolgálattételre a csáktornyai járási főszolgabírói hivatalhoz osztatott be.

Tanítónői áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Winkler Anna korponai és Podlussányi Gizella perlaki állami iskolai tanítónőket kölesönösen áthelyezte.

Adótitstí áthelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter Farkas János sümegi m. kir. adótitstet a zalaegerszegi m. kir. adóhivatalhoz helyezte át.

Adótitstí kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Lázár Antal zalaegerszegi adóhivatali gyakornokot a sümegi adóhivatalhoz adótitstté nevezte ki.

Egy csendes jubileum. Csendes, ugyszólván családi körben ünnepelte meg a paesai járás főszolgabíróját Gaál Miklós negyven éves szolgálati jubileumát. Nem zajos ünnepély, hanem a szeretet és tisztelet megnyilvánulása volt az, amely a tisztelőket és barátokat a jubilans köré gyűjtötte, hogy becsületes munkában eltöltött negyven esztendő után szerencsét kívánjanak annak a férfinak, aki járását évtizedeken keresztül szeretetteljes gondnal vezette s vármegyéjét odaadóan szolgálta, s hosszú szolgálati ideje alatt közszeregetet, tiszteletet szerzett magának. A jubileum alkalmával a járás tisztikara, Pálffy László szolgabíró vezetésével tiszteletgett a főszolgabírónál; a jegyzői kart Székely Ernő elnök, Paesa község előjáróságát a községbíró, a járás tanítói karát Németh Jenő zalaszentmihályi tanító, a paesai társaskört Winkler Jenő elnök, az iparos kört Lusztig Ignác elnök vezették a jubilans elé, akinek szerencsekívánataikat fejezték ki. A járás jegyzői kara egy szép ezüst serleggel lepte meg szeretett főszolgabíróját. Gaál Miklós meghatottan mondott köszönetet a jó kívánatokért. Tisztelegések után társas ebéd volt a főszolgabíró tiszteletére.

Állandó gazdasági tudósító. A földmívelésügyi m. kir. miniszter Altstaedler Zsigmond nagykanizsai lakost vármegyénk nagykanizsai járásra nézve az állandó gazdasági tudósító tiszttel bizta meg.

Gazdasági egyesület kiradulása. A zalavármegyei Gazdasági Egyesület szeptember hó 20-án a „Farkashegyi állami szőlőtelep” megtekintése céljából gazdasági társas kiradulást rendez, amelynek programja: Megerkezés Csáktornyára Kanizsa felől r. 6. ó. Zalaegerszeg felől r. 1/2 9. ó. Találkozás a »Zrinyi« szállodában. Indulás pont 9 órakor reggel bérkocsikon az állami

szőlőtelepre. Érkezés 10 1/2 órakor a telepre. Megtekintése a telepnek. Pont 12 órakor villás reggeli. 1/2 1 órakor indulás kocsin tovább Stridóra. 1/2 2 órakor érkezés Stridóra, társasbéd a vendéglőben. 4 órakor megtekintése a vidéknek Strigovesákról, vagy Rodádiáról. Este 7 órakor indulás vissza Csáktornyára. A telepen Ulicsnay Károly sz. b. ker. felügyelő röviden ismerteti a vidék topographiai viszonyait s a viharágyuzással 1900. év óta elért eredményeket Felsőmuraközben. Rosz idő esetén a kiradulás nem tartatik meg. Jelentkezni lehet szeptember hó 15-ig az egyesületi titkárnál. Kocsikról gondoskodva lesz.

Beiratás eredménye. A zalaegerszegi felső kereskedelmi iskolánál az 1903/4. évi beiratások véget értek. Beiratkozott az alsó osztályba 40, a középső osztályba 38, a felsőosztályba 33 vagyis összesen 111 növendék. — A zalaegerszegi főgimnáziumba beiratkozott összesen 266 tanuló.

Felülfizetések. A zalaegerszegi kath. legényegylet zászlószentelési ünnepélye alkalmával tartott mulatságon felülfizettek: Gaál Andor 20 K, Krotler Miksa (Zalaapáti) 10 K, Preszler Gyula 4 K, Hauk Ferenc 3 K, Németh József, Varga István, Gasparits Sándor 2—2 K, Vugrinesics Boldizsár (Cserencsóc) 4 K, Lázár Antal 3 K, Molnár Vendel 2.80 f, Kummer Gyula, Szalay János 2.60—2.60 f, Mikli Sándor, Kemenczey K., Kun Vilmos, Hajmássy Imre 2—2 K, Legáth Kálmán, Tancsics József, 1.80—1.80 f, Tornoyos János 1.60 f, Hoffmann Frigyes, Vass Ferencné, Bekk Mihály, Eisner József, Bedő Vendelné, Salamon Károlyné, Varga György, Langangor N., Vörös György, Fangler Gyula, Herényi Ferenc, Pásztor Dezső, Czullin Ádám 1—1 K, Horváth Ferenc, Bedő Vendel, Hegyi Ferenc, Szakony Józsefné, Pell Kálmán, Léránt György, Papp Alajos, Lakatos István, Lütz Samu, Varga Mihályné, Dani András, Unger Antal, Baumgartner Józsefné, Fridrich József, Szentpéteri Sándor, Baly Béla, N. N., plébános, Dombi Pál, Zsombölyi József, Horváth Károly, Pécsi Mariska 80—80 f, Németh Ádámné, Károlyi Józsefné, Keszly György, Eklér Sándor, Bakos István, Farkas György, Jálies Ignác, Práger Ödön, Némethy Ignác, Hompó Péter, Lukács István, Esső József, Török György, Kovács Lászlóné, N. N., Lendvay László, Lendvay Balázs, Antaf Béla 60—60 f, Lendvay Pál, Cséber József, N. N., Keszlerdorfer Mihályné, Kummer Gyula, Medvéssy Gyula, Pintarics Sándor, N. N., Lónyai Roza, Szabó György, Pataki Pál, Szenesár Adolf, Hegedüs Vimla, 30—40 f, Szabó Lajos, Svarez Adolf, Medvéssy Józsefné, Antos örmester, Horváth Lajos, Csoknyay Katalin, Pukk Márton 20—20 fillért.

Az Országos Vöröskereszt Egyesület fiók egylete Csáktornyán megalakult. Az alakuló gyűlést Kolbenschlag Béla járási főszolgabíró hívta egybe, ismertette az alakulandó egyesület célját s miután 96 rendes és rendkívüli tag jelentkezett, a jelen voltak a fiók egylet megalakulását kimondották s az alapszabályok értelmében megválasztották a választmányt, melynek tagjai lettek: Kolbenschlag Béla, Simon Lajos, Ziegler Kálmán, özv. Krasovecz Ignác, Bernyák Károlyné, Hochsinger Sándorné, Horváth Ignác, Zakál Henrich, Czvetkovits Antal csáktornyai, Filipucs Lajos, Löwensohn Miksa, Hrusóczy Elek drávavásárhelyi lakosok. A választmány alakuló ülésén megválasztotta a fiók egylet tisztviselőit; dr. Krasovecz Ignác és Kolbenschlag Béla elnökök, Viasz Nándor jegyző, Kallories Mihály pénztáros, dr. Schwarz Albert orvos.

Uj takarékpénztár vármegyénkben. Balatonfüred nagyközség képviselőtestülete elhatározta elvileg egy balatonfüredi takarékpénztár létesítését 1000 darab száz koronás részvényvel. Bedigi Gábor községi bíró elnöklésével kilenc tagból álló bizottságot küldtek ki, amely bizottság felhívást bocsátott ki a nagyközséghez részvények jegyzése végett, Aki részvényt akar jegyezni, forduljon Mangold Gusztáv előkészítő bizottsági jegyzőhöz Balatonfüredre.

Tombola estély Nován. A novai ifjuság a Deák Ferenc tanulmányi alap javára augusztus 30-án tombola estélyt rendezett, amely bár kis körben, de kedélyesen zajlott le. Bevétel 171 korona 44 fillér, melyből, mint a tiszta maradvány 30 K, a Deák Ferenc tanulmányi ösztöndíj alap javára, betérjesztett a vármegye alispán

pánjához. Felülfizettek: Dr. Darányi Ferenc 10 K, Vucsak Sándor 8.30 f, Fazekas Vilmos 5.66 f, Puly Gábor (Tárnok) 4 K, Farkasovszky Endre, Nemes György (Petrikeresztur). Hajmásy Imre (Zalaegerszeg), 3—3 K, Csernkó Tivadar, Dergács Károly (Zalaegerszeg), Brüll Dezső, Bezeredy István, Ács János, Szávetics Péter 2 K, Mayer István, Rosenberg Zsigmond, Vizsy Boldizsár, Petánovics Károly, Kelemen József, Ruzsa Boldizsár 1 K. — Tombola tárgyakat ajándékoztak: Klaszok Istvánné (Kiszcel), Pinter Pálné (Keszthely), Horváth Győző (Zalaegerszeg), Fazekas Vilmos (Nova). — A mulatságról azt az értesítést kaptuk, hogy a részvétlenség a rendezőseget nagyon lehangolta. A haza hőlesének emlékéhez nem méltó módon ugyszólván tüntettek a mulatság ellen. Hogy a vidéki közönség a mulatságon csak gyéren volt képviselve, azt nem lehet csodálni akkor, midőn maga a novai intelligencia nagyobb része is távol aradt. Az ünnepély rendezősege, ez uton fejezi köszönetét Mayer István járási főszolgabíró és Nemes György földbirtokos uraknak akiknek gyűjtése tette lehetővé, hogy az ünnepegy céljának megfelelhett.

Eljegyzés. Lorsch Mór Kaposvárról eljegyezte Gottlieb Vilma kisasszonyt, Szántó Ferenecnek, a Phönix szombathelyi titkárnak sógornőjét, Szombathelyen.

Gáspárics Márk emlékezete. A vértanu halált szenvedett muraközi szerzetes emlékezetét Perlak község közönsége szoborral örökítette meg, amelyet most díszes rácskerítéssel vétegett körül. Szeptember 3-ikán mult ötven éve, hogy az önkény kioltotta a magyar szívű horvát barát életét s ennek emlékezetére Perlakon hazafias ünnepély lesz s az immár méltó keretben levő emlékmű köré gyűjtik a község lakosságát s a hazafias ünnepen részt venni kívánó vendégeket.

A zalaegerszegi Magpergető-Gyár újabb kitüntetése. A »Budapesti Közlöny« 1903. augusztus 30-án megjelent 197. száma közli, hogy Ó császári és királyi felsége augusztus 24-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával Faragó Béla zalaegerszegi lakosnak, a »Magyar Magpergető-Gyár« tulajdonosának a cs. és kir. udvari szállítói címet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott. Ószintén gratulálunk Faragó Bélának az újabb kitüntetéshez, amelyet munkásságával, gyárának szakszerű vezetésével, produktumainak kitűnőségével méltán kiérdemelt. Örülünk, hogy a zalaegerszegi »Magyar Magpergető Gyár« nem a címében, hanem kiválóságában »első«.

Vigyázatlanág. A döbrétei major udvarán álló repavágók közt játszadoztak a minap a eselések gyermekei. Megpróbálták, hogy mikép fog a repavágó. Különösen Kovács János koesisnak 4 éves kis fia kíváncsiskodott leginkább a masina iránt és kezeeskéit beledugta a nyílásba. A mint a többiek hajtották a nagykereket a kis fia jobb keze a kések közé került és jobb kez nek kis ujját teljesen elszakították, míg a gyűrűs ujját súlyosan megsértették. A helybeli kórházban amputálni kellett a esőpség ujját.

A balatonparti vasut régóta vajudó ügye újabb lépést tett előre. A kereskedelmi miniszter jóváhagyta a veszprém—balatonfüredi szakasz terveit, minthogy a zalai vonal terveit a mult évben jóváhagyattak, talán egyszer már megindul az építkezés.

A szocialisták mozgalma. Ugy látszik, hogy a szocialisták vörös zászlója Zalában Keszthelyen lobog legvigabban. A mult vasárnap is gyűléseztek s ékeshanú falragaszokon hívogatták az elvtársakat a vörös zászló alá, nagy betűkkel hirdetvén, hogy »Éljen a világot megváltó nemzetközi szocializmus demokrácia«. Ezek tehát már nemzetköziek, de amellett rettenetes módon korlátolt elmék, akiknek bizony nem való a kezükbe a kés, mert önmagukat sebzik meg vele legelőször.

A Balaton veszedelme. Somogyvármegyéből jankiáltás hallatszott, hogy apad a Balaton, lefolyik a Sió keresztl a Fekete tengerbe s nem lesz többé Magyar tenger, amelynek habjaiban olyan jó hűtözni a nyár forró napjai alatt. Villasorokat építettek a szép Balaton partjára s most a villák elől el akar szökni a tó. Beljebb-beljebb vonul s utoljára csak egy poscéta marad a helyén, a bivalyok nagy öröme. Dr. Chomoky Jenő, egyetemi m. tanár, tudós geológus azonban alaposan rácafolyt a panasz

kodókra s azt bizonyította, hogy a Balaton vize nem lesz lassanként a Fekete tengeré, hanem ha valamikor eke hasogatja a tó területét, annak az oka a fenék színjének emelkedése, amit a vízbe hulló por, kőtöredék stb. idéz elő. Ahoz azonban, hogy a tó medre feltöltődjék, körülbelül háromezer esztendő léssen szükséges, nincs azonban kizárva, hogy ez a szám rongyos ezer esztendővel apad, vagy növekszik, ezért a tévedésért azonban majd csak annak idejében lehet a tudóst felelősségre vonni. — A Sió mellől is hallatszik a cáfolat, hogy nincs igazuk a somogyi oldalon fürdőzőknek, mert a Balaton eddig abnormisan duzzadt volt s csak most éri el a természetes magasságot, ami által nagy területek mentesítettek a posványtól. További apadástól nem kell tartani, mert a zsilipeket lelkiismeretesen kezelik s evvel a kezeléssel a mostani állapotot fenn is tartják. Az apadás ellen csak azon helyeken panaszkodnak, a hol a Balaton medrének alakulása a legkedvezőtlenebb. Egy két hely speciális luxus-előnyeiert pedig nem lehet feláldozni két vármegye milliókra menő gazdasági érdekeit.

A tűzvész áldozata. A párisi nagy áruházigésének zalai áldozata is van. Blankenberg Géza nagykanizsai származású kereskedő segéd halálát lelta a katasztrófánál. Nagykanizsáról csak néhány hónappal előbb távozott el. A nagykanizsai kereskedő ifjak együletének sokáig titkára volt s szorgalmasan dolgozott a »Zala« című lap részére. A tűz kitörése után bennekedt az égő palotában s a menekülésre nem maradt más ut, mint leugorni a negyedik emeletről. A fiatal ember azonban szerencsétlenül, a ponyva mellé ugrott s holtan, összezuzott tagokkal terült el a kövezeten.

A gomba. Göcsej a vargánya hazája s emellett az élvezhető és mérges gombák mindenféle fajtája buján tenyészik az erdőkben. Jó gombatermés idején azután el is árasztják a piacot gombával s a közönség meggondolatlanul vásárolja és fogyasztja. Pedig jó lesz a gombával óvatosan banni s a tanulságot levonni az elég gyakori mérgezésekből. Legutóbb a szomszédos Vasváron történt egy megrendítő eset. Major József erdőőr gombát talált az erdőn, amelyet haza vitt. Az erdőőr családja, valamint házigazdája jól laktak mérges gombával. Major József két kis leányán gyorsan jelentkeztek a mérgezés tünetei s orvosi segély dacára meghaltak. Másnap rettenetes kínok között kiszendtek, a házigazda és a felesége. Major még él, de felgyógyulásához nincs remény.

Elgázolta a vonat. Lakatos Rozi szepetki lakos f. hó 5-én reggel abban a pillanatban lépett a vasuti töltésre Szepetk s Ollár között, mikor a Zalaegerszeg—Kiszcell közt közlekedő vonat robogott. A mozdonyvezető ellengőzt adott s mindent elkövetett, hogy a vonatot megállítsa, ez azonban nem sikerült; a vonat Lakatos Rozit elgázolta a ki ott nyomban meghalt. A hatóság szigorú vizsgálatot indított annak kiderítése hogy végett nem terhel valakit valamely mulasztás.

Hamis koronák. A pénteki betivásáron egy szegény asszony esirkeket árult s eladott két párt egy ismeretlen embernek három koronáért, ezen kívül még néhány koronát árult. Bement azután egy boltba bevásárolni s odaadta a baromfiért kapott összegeket. Két korona azonban hamis volt és pedig nagyon gyarló utánzat. Az első tekintetre meg lehet ismerni a hamisítást. Nem rég hamis ezüstforintosok is forogtak a piacon, amelyek ólomból készültek s csak nagyon együgyű emberek becsapására voltak alkalmasak.

Magyar borberaktározó, értékesítő és kiviteli társaság. Ily cím alatt egy borkereskedelmi társaság megalakítása iránt nagyszabású mozgalom indult meg, melynek célja volna, hogy központi eladási irodát létesítsen Budapesten, bort beraktározásra elfogadjon, a beraktározott borra ugy a termelőnek, vevőnek, vendéglősnek kölesont nyújtson, állandó borotvát és időleges aukei-ót tarson. A vállalat valószínűleg részvénytársasági formában fog létrejönni. A mozgalom mögöt állítólag pénzintézet áll.

Arcképes igazolványok. A féláru vasuti jegy váltására jogosító arcképes igazolványokra vonatkozó postaküldemények portómentessége tárgyában a kereskedelemügyi miniszter rendeletet boesátott ki s ebben megengedte, hogy a ható-

ságok és hivatalok által egymáshoz és a m. kir. államvasutak igazgatóságához intézett oly ajánlott levelek és értéknnyilvántással el nem látott csomagok, amelyek féláru menetjegyek váltására jogosító arcképes igazolvány kiállítása végett beküldött arcképeket vagy meghosszabbítás végett beküldött arcképes igazolványokat tartalmaznak, továbbá a hatóságok és hivatalok által egymáshoz és a m. kir. államvasutak igazgatóságához intézett oly postautalványok, amelyek arcképes igazolványok kiállítási illetve meghosszabbítási díjairól szólnak, minden hivatali viszonylatban portómentesen kezelendők. Az egyszeri kedvezményes utazásra jogosító igazolványok kiszolgáltatása tekintetében a kérelmező és a m. kir. államvasutak igazgatósága (üzletvezetőségei) közti érintkezés portóköteles, még ha a kérelmező hivatali felsőbbbségének cége alatt történik is, ami szükségtelen.

A régi tízforintosok f. hó 1-től kezdve az Osztrák-Magyar-Bank fiókjainál többé becserélhetők nem lesznek, hanem azok becserélése csak a budapesti és bécsi főintézeteknél történhetik meg; az ilyen bankjegyekkel való fizetés tehát f. hó 1-től fogva ki van zárva.

Eladott fürdő. Balatonföldvár még nem régi fürdőtelep. Rövid néhány év alatt egyik legelőkelőbb s legelőkelőbb helye lett a Balaton partjának. A fürdőt most gróf Széchenyi Viktor egy részvénytársaságnak adta el 750.000 koronáért. A társaság villatulajdonosokból s a fürdő iránt érdeklődő előkelőségekből áll, akik a telepet nagy befektetésekkel tovább akarják fejleszteni. Nem rég Lederer pesti bankház 800.000 koronát ígért Földvárért, de Széchenyi gróf inkább a társaságnak adta jóval olesőbban.

A vasuti tisztképző tanfolyamra a kereskedelemügyi miniszter rendeletéből már a folyó 1903/4-ik tanévtől kezdődőleg csak oly jelentkező ifjakat vesznek fel, akik már legalább tíz hónapon át vasuti szolgálatban állanak a tanév alatt és ebben, illetve vasutjuk ellátásában maradnak és felettes igazgatóságuk részéről, mint a vasuti szolgálatra minden tekintetben alkalmasoknak bizonyult egyének, fölvételre ajánlatnak. A magántanulók fölvételét egyidejűleg végleg beszüntették.

Egy család tragédiája. Varga János szenterzsébethegyi földműves áugusztus 31-én este békességesen lefeküdt családja körében. Éjszaka felkelt, kiment az udvarra s az ott álló dőfára felakasztotta magát. Reggel ott találták meghalva. Felesége és két kis árvája maradt. Az özvegyet annyira lesujtotta férje halála, hogy megtébolyodott s be kellett szállítani a zalaegerszegi kórházba.

Elfűstölt milliók. A dohányjövédéki igazgatóság fél éves statisztikai kimutatása érdekes képet nyújt arról, hogy Magyarország lakossága milyen összegeket költ dohányra. A burnótozást már kevésbbé kedvelik s junius végeig csupán 29609 kilogrammot adtak el. Mindjobbán tért hódít a magyar dohány, melynek mindinkább több kedvelője akad. Dohányból eladtak 237,394.109 csomagot. Szivarból elkelt: Regalitás 1,868.000, trabukó 11,003.509, britanika 1,520,400, millaresz 441.000, operasz 493.000, kuba 36,131.400, portoriko 37,316.300, virginia 7,262.850, (finom) és 1,036.300, (Brazil), rövid 119,742.915, hosszú 18,281.500. Összesen 244,099.825. Cigaretákból elfogyott: nilus 299.960, stambul 3,131.800 szultán 10,851.200, hunnia 1,297.903, menfisz 2,009.900, hölgy 239,860.250, herzegovinai 11,302.600, sport 13,562.800, jenige 13,191.000, dráma 167,049.500, virginiai 60,204.600, magyar 101,518.200. Összesen 633,279.710. Ezeket a hatalmas mennyiségeken kívül tömérdek havanna szivart bel- és külföldi különlegességeket adtak el, amelyekért 51 millió 552 ezer 534 korona és 18 fillért vettek be.

A balatonfüredi fürdőt augusztus hó 21-ig bezárólag 2.711 fürdővendég és 6.391 átutazó vendég látogatta.

Időjárás. A mult héten kánikulai forróság uralkodott. Ujra kezdődött a fürdő idény; előkerültek a nyári toillettek s a holdvilágos estéken megélénkült a korzó. Az éjszakák hűvösek ugyan, de nappal júliusi meleg van.

Talált tárgyak. Egy db scopularet és kulcsot találtak és átadták a rendőrségnek, a hol jogos tulajdonosa a hivatalos órák alatt átveheti.

Utcai verekedés. Zalaszentgróton el-elmulat a fiatalság a most folyó tánciskolában. Nem csuda,

hiszen ritkaságszámba megy, hogy az ugynevezett uborka szezonban ilyen is akadjon a kis városkában. Azonban vannak emberek a kik rossz szemmel nézik, ha mások mulatnak és ilyekeznek azt megzavarni. Így tett egy ur-ember a minap. Bement a tánciskola helyiségébe s ott belekötött néhány ifjuba. Ezek aztán künn meglesték az illetőt és olyan parázs verekedés támadt az utcán, hogy a fél város összeszaladt a lármára. Hogy többen véres fejvel távoztak a helyszínről, arról tesz tanúságot, hogy nem igen kimélték egymást. Ugy mondják, hogy egy-pár megékelte fejét az orvosoknak kellett bevarrni.

Mult hetivásár. A mult hetivásárra felhajtottak 259 darab szarvasmarhát, eladtak belőlük 70 darabot; sertésekből főlhajtottak 530 darabot és eladásra került 270 darab.

Öngyilkosság egy ló miatt. Gerencsér József zalapataikai lakosnak volt egy kedvenc pej lova, a melyhez annyira ragaszkodott, hogy nem volt képes tőle megválni. A csatamén is vonzódtott gazdájához, megértette annak minden szavát s olyan engedelmes volt annak irányában, mint egy kezes bárány. Történt a minap, hogy a pejkó megbetegedett. Gerencsér kétségbeesetten tördelte a kezeit, nem tudta mitévő legyen. Sietett az állatorvoshoz, patikárushoz s gyógyította a kedvenc állatot tőle telhetőleg, — azonban az emberi tudomány nem volt képes a csatamént az életnek megmenteni, — egy napon főlrugott s kilehelte páráját. Gerencsér nagyon, de nagyon elbusulta magát a veszteségen. Vigasztalhatatlan volt. Gyakran emlegette, hogy meghal bánatában, mert nem képes kedvenc lovát elfeledni. Egyik napon aztán kiment a fernekági mezőre és ott a sűrű szélen egy vadkörtefára felakasztotta magát. Mire észrevették, már meg volt halva.

Nyári vasuti menetrend. Zalaegerszegről érkezők
a) Bobárol 8 óra 39 p. reggel, 5 óra 45 p. d. u., 9 óra 47 p. este; Csáktornyáról 9 óra 15 p. reggel 8 óra 24 p. este; Zalaegerszegről indul: a) Bobára 5 óra 51 p. reggel, 9 óra 29 p. reggel 4 óra 12 p. délután; b) Csáktornyára: 4 óra 59 p. reggel, 5 óra 52 p. délután. **Helyi közlekedés Zalaegerszeg és Zalaszentiván között.** Zalaegerszegről indul Szentivánra 6 óra 10 p. reggel, 11 óra 54 p. délelőtt, 2 óra 33 p. délután, 6 óra 30 p. délután; Zalaegerszegről érkezők Szentivánról: 7 óra 57 p. reggel, 1 óra 45 p. délután, 4 óra 48 p. délután, 7 óra 52 p. este. **Szentivánról indul:** a) Nagykanizsa felé 6 óra 47 p. reggel, 12 óra 42 p. d. u., 3 óra 55 p. d. u., 9 óra 54 p. este (gyorsvonat), 2 óra 21 p. éjjel; b) Szombathely felé: 5 óra 16 p. reggel (gyorsvonat), 7 óra 11 p. reggel, 1 óra 11 p. d. u. (gyorsvonat), 3 óra 13 p. d. u., 7 óra 20 p. este, 2 óra 17 p. éjjel.

Az adó.

Az adó még soha sem tett tönkre senkit. Sok az adó sok; de jó természettel, egészséges gazdasági viszonyok között, józan takarékosággal csak kinyöggük valahogyan és még is jobban élünk, mint eleink, akik nem igen erőltették meg magukat az adófizetésben.

Franklin Benjaminsnak azt a mondását, hogy az embernek mindenütt meg kell halni s mindenütt adót kell fizetni, alaposan megáfolták a magyar nemesek; nem mintha talán hallhatatlanok lettek volna, hanem adót nem fizettek. A nemességnek csak egy kötelessége volt: háboru idején fegyvert fogni. A tizenharmadik század elején azonban divatba jött a katona fogadás s így minden adótól szüzek voltak a nemesség vállalai. De valakinek mégis csak kellett adót fizetni, fizette tehát a paraszt.

Az ország a nemeseké volt, a jobbágyé a tenger. Meg kell azonban vallani, hogy a nemesség nagy önmérsékletet tanúsított az adó kivételében, mert bármennyire kísértésbe jöhetett is, mikor oly terhet kellett kivetnie, amelyet viselni nem tartozott, az adók emelésének mindig opponált. Az egyenes adók csekélyek voltak s az adók emelésénél többre becsülte az olesó közigazgatást, mely ép olesóságánál fogva lett drága a nemzetnek, mert erejének fejlődését s a művelődés utjain való haladását akadályozta.

A régi magyar közigazgatás lehetőleg decentralizált, szétforgácsolt volt és az ország megyei mindmegannyi önkormányzati joggal bíró, független része az államnak. A megye maga viselte közigazgatásának költségeit s maga szabta meg

az adó mennyiségét a költségek fedezésére. A vármegye által kivetett adót demestika adónak hívták s ezt az országgyűlés soha sem tárgyalta, de a királyi helytartóság ellenörködése alatt állott, melynek beleegyezése nélkül sem új hivatalt nem volt szabad állítani, sem a fizetést fölemelni. Az önmegadóztatásnak ugyanis az volt az értelme, hogy a nemesség szabta ki, mit fizessen a paraszt; a nemesség tehát kísértetbe jöhetett volna, hogy a parasztság rovására busásan fizetett hivataltokat kreáljon. Ez az ellenörködés azonban gyakorlatilag alig érvényesült, de nem is volt reá szükség, mert a megyei nemesség a hivatalt nobile officiumnak tekintette s nem fizetésért viselte a tisztségeket.

A királyi kincstár jövedelmi forrásai a régi időkben nem bugyogtak olyan bőven, mint ma. A kincstárba befolyt egyenes adóknak nem volt olyan sokféle neme, faja, neve. A határörvidéki jövedelmek; a kath. egyház várépítési járuléka; a szepesi és szab. kir. városok cenzusa; a hadi és táborozási reparticionális adó, amelynek először az egész országra kivetendő összegét határozták meg, ezt azután felosztották a megyékre, a megyék a járásokra, a járások a községekre, mindegyik a maga módja szerint, csak a tökéletlenségben egyezvén meg a lehetőségig. Ezek voltak körül-belül az egyenes adók nemei.

Közvetett adók voltak a harmincadból — az osztrák tartományok és a külföld felé kivitt áruk után fizetett vámokból, a sogyedáruságból, a bányákból, a posta királyi haszonvételeiből befolyó jövedelem; a kamara jószágok bevétele.

Bizony a mai milliárdos költségvetéstől nagyot rémülne a tizenharmadik századbeli nemes ur, aki azt hitte, hogy annyi pénz az egész világon sincs, nehogy ez a szegény Magyarország elbírja ezt a rettenetes adót.

Zarándoklás Rákóczi Ferenc sirjához Konstantinápolyba!

II. Rákóczi Ferenc és szabadságharc emlékeztetének ünneplésétől zeng az ország a Kárpátoktól az Adriáig.

Dicsőítjük a magyar szabadság legeszményibb vezérlő fejedelmének a világtörténelemben páratlan nemes jellemét; kiállítást rendeztünk a daliás kuruc korszak ereklyéiből; szobrot emelünk nemzeti eszményképünknek; törvényekben óhajtjuk megörökíteni hazánk és nemzetünk megmentése körül szerzett elévülhetetlen érdemeit.

De érezzük, hogy midezzel nem róttuk le a hála és kegyelet adóját Rákóczi emléke iránt. A nemzeti ünneplés teljességéből hiányzik valami: a legmagasztosabb kegyelet-nyilvánítás — és sóhajtásunk elszáll messze keletre, hol a dicső szabadsághős és vértanu társai idegen földben porladoznak.

»Megújulnak a nemes magyar nemzet régi sebei és felujul a nemzet régi hő kívánsága, hogy a szentelt hamvak haza hozassanak és nemzeti pantheonban őriztessenek. De míg ez beteljesedik: Rákóczi konstantinápolyi sirja legyen a magyar nemzet bucsujáró helye.

A szabadságharc emlékünnepe mindenfelől kegyeletes vágyakozást kelt a honfi-szivekben elzarándokolni a szentelt hamvakhoz, hogy ott ihletet és új erőt merítsünk nemzeti eszméinkért folytatott küzdelmeinkre, s hogy sirja fölött imát rebegjünk a legdicsőbb szabadsághős nemes lelke dicső eszméinek teljességéért.

Ezen országszerte érzett óhaj megvalósítása végett f. é. október elején nemzeti zarándoklatot rendezünk Konstantinápolyba, hol a lazaristák galatai templomában, a magasztos lelkű Zrinyi Ilona, II. Rákóczi Ferenc és fia József, valamint gróf Beresényi Miklósné, gróf Csáky Krisztina stb. alusszák örök álmukat.

Fel akarjuk keresni a közel Kis-Ázsiában Thököly Imrének a »kuruc király«-nak és Guyon Richárnak az 1848/49-iki szabadságharc hősnő tábornokának sirját, és elzarándokolni kívánunk Rodostóba, Rákóczi és társai utolsó kalváriájához, a nagy Beresényi és a híj Eszterházy Antal, Sibrik Miklós stb. sirjaihoz.

Megnézzük Konstantinápolynak a keleti tündérmesékre emlékeztető csodás műemlékeit s köszönetet mondunk a török szultánnak és Törökországnak nemzeti hőseink iránt taustított nagylelkűségükért.

A kik ebben a Rákóczi dicső szellemének szentelendő nemzeti zarándoklatban részt óhaj-

tanak venni: jelentkezzenek az előkészítő bizottság irodájában (Budapest, Kishid-u. 4.), a honnan részletes tervrajzot kaphatnak.

A Rákóczi-zarándolat előkészítő-bizottsága: Dr. Thaly Kálmán, tb. elnök. Vámbéry Armin, elnök. Dessewffy Arisztid, a képviselőház titkára. Br. Nyáry Jenő, a főrendiház háznagya, Dr. Szádeczky Lajos, egyetemi tanár. Wosinsky Mór, apátplébános.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza	»	7.—	7-15
rozs	»	5-60	5-80
árpa	»	5-40	5-60
zab	»	5-20	—
lóher	»	—	—
tengeri	»	—	—
bükköny	»	—	—
fehértab	»	—	—
tarkabab	»	—	—
hajdina	»	—	—
burgonya	»	—	—

Nyilt-tér.*)

Egy hozzánk érkezett levél így hangzik:

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak cs. és kir. udvari szállító Neunkirchen Alsó-Ausztria.

Piesting.

Tisztelettel felkérem, sziveskedjék 2 csomag Wilhelm-féle antiartikus és antireumatikus vértisztító teát postautánvét mellett küldeni. Többen, kik hozzám jönnek, szólnak, hogy részükre is gondoskodjam ily tea beszerzéséről. Köszönetet mondok Önnek e csodaszerért, s kívánom, hogy az Isten fizesse meg ezt Önnek. Én tudom, hogy ez részemre a legjobb orvosság.

Ismételten köszönetet mondok e jó orvosságért, mert tudom, hogy e télen 3 hónapig fekvőttem és az Ön csodahatású teája engemet kigyógyított. Én szeretném, ha minden beteg ember e csodahatású teát bevinné.

Teljes tisztelettel Steiner Mátyás.

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerárakban és drogueriákban.

1 csomag 2 K a raktárból 1 posta küldemény 15 csomag 24 K bérmentve az osztrák magyar monarchia posta állomásaira.

Évenkénti előállítás 39 millió szelencze.

NESTLÉ
gyermekliszt

Teljes táplálék csecsemők és gyomorbeteg számárá legjobb havasi tejet tartalmaz. Naponkénti tejfogyasztás 184000 liter.

Kísérletvégett fél adag ára 1 K.

Egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik FÁNGLER MIHÁLY fűszer és vegyes kereskedésére ZALAEGRSZEGEN.

*) E rovatban közléteért nem vállal felelősséget a szerk.

Dr. Szász Géza

az összes orvostudományok tudora, specialista fogorvos, volt abbaziai fogorvos.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy szeptember 10-én, 14 napi tartamra Zalaegerszegre érkezem és az »Arany Bányá«-hoz címzett szállodában megkezdem működésemet.

Fájdalom nélküli fog és gyökér húzás.
Fog tömések cement ezüst arany és platina.

Együttal figyelmeztetem a nagyérdemű közönséget teljesen felszerelt fogtechnikai műtermemre, melyben készülnek műfogak kaucsukban, aranyban és alumíniumban. Hidmunkák, arany koronák, szájpaddás nélküli fogsorok. — Az összes munkák itt készülnek. — Törött és rozsz használhatatlan fogsorok 4 óra alatt átalakíttatnak.

Mérsékelt árak.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társ szerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Eladó

egy kitűnő minőségű
pénzszekrény.

Bővebb felvilágosítás nyerhető

Hubinszky Adolf

kereskedésében, Zalaegerszegen.

Nincs többé gabona üszög

a Numa Dupuy és Társa magcsávázó szerének alkalmazása mellett. Már 20 éve a legjobb sikerrel használják a buzaüszög ellen, továbbá a tengeri, árpa, zabüszög és korom ellen.

Egy csomag 2 métermázsza vetőmagra 50 fillér, egy métermázsza vetőmagra 26 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok használatától és vételétől.

Numa Dupuy és Társa
Béas, VII. Windmühlgasse 33.

Elárúsító helyek: Zalaegerszegen: Gyarmati Vilmos, Hubinszky Adolf, Kosztelitz Mór, Komlós M. Miksa, Ján Ferenc, Grünbaum Ferenc
Alsólendván: Tomka György, Freyer Lipót.

Eladó tenyészbika.

Dr. Isoó Jánosné (Zalaegerszeg) Csősz hegyen levő majorjában egy igen szép 4 éves tarka szőrű

tenyészbika
eladó.

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alább nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltsa.

Ajánlva első rendű orvosi tekintélyektől.
Camis és Stock első trieszti cognacpároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 korona, fél üvegé 2 korona 60 fillér.
Kapható gyógyszertárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

A cs. és kir. osztrák belügyminisztériumtól jóváhagyott élelmezési és élvezeti cikkek vizsgáló intézetének (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt.

ad. 6483/tkv. 1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Óri Erzsébet és társainak önkéntes árverés iránti kérvényi ügyében a végrehajtási joghatállyal bíró árverés a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a zalaegerszegi 517. sz. tjkben Óri Erzsé, Teréz, Mária és Ágnes tulajdonául felvett következő ingatlanokra: † 625. hrsz. alattira 13.952 K, † 614/a hrsz. alattira 10 K, † 612/b hrsz. alattira 20 korona; II. a csáscs-bozsoki 144. sz. tjkben és a csáscs-bozsoki 146. sz. tjkben † 452. és 456. szám alatt felvett ingatlanokra együttesen 2376 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltek és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi október hó 13-ik napján d. e. 10 órakor Zalaegerszegen a tkvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 1395 korona 20 f-t, és 237 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-e. 48. § alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.
Zalaegerszeg, 1903. évi június hó 28-án.

Rutich, kir. tvszéki bíró.

A t. hölgyközönség figyelmébe!
Üzlet áthelyezés miatt mélyen
leszállított árak!

1000-nél több maradék!

Számos látogatást kérve
kiváló tisztelettel
REISINGER és EISNER.

Műkályhák

Kitüntetve
az ezredéves orsz. kiállításon.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek és a magas arisztokráciának becses tudomására hozni, hogy itt Zalaegerszegen, Ujváros-utca 23. sz. saját házhelyiségemben levő műkályha készítő telepemem és dísan berendezett rak-táramon minden a mai kor- és divat kívánalmainak teljesen megfelelő s nagy választékú kályhát készletben tartok a legújabb „Secession, Barok és Empire” rendszerű díszes kiállítású kályhákat; s ezenkívül egyszerűbb és szemes kályhákat, virágedényeket és épület díszítőmennyeket, melyeknek úgy a díszes kiállításáért, valamint a szilárdságáért kezeskedem és a legjutányosabb árban számítom.

Szíves megrendeléseit várva kiváló tisztelettel
maradok

Németh Gábor

agyag-, dísz- és műkályha készítő

Zalaegerszeg, Ujváros-utca 23.

Gabonás zsákok,

kitűnő minőségű **pokrócok** —
magyar gyártmány — ugyszintén férfi ru-
háknak való

szövetek, posztók

nagy választékban és jutányos árért kap-
hatók

Weisz Sándor

cégnél

Zalaegerszegen.

Schicht-szappan

„szarvas“

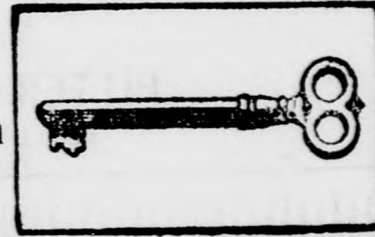
vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkladósabb s ennél fogva
legolcsóbb szappan. — Minden
káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy
minden darab szappan a „Schicht” névvel és
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Legkedveltebb, legtökéletesebb arctisztító és széplítő szerek:

AKÁCIA
KRIEGER-féle
-CRÉME 2 kor.
-PUDER 1 "
-SZAPPAN 1 "

Főraktár:
KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR Gazdasági GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.
2500 részlet 100 000 Ft értékű. Kisebbségi g. gép tiszában.
Malomberendezésekre
KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.
Kivételre árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elsőrangú kénes hévízi gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kő- és kádfürdővel.
200 kényelmes lakosztállyal.
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KATZER
szüsmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.
Szüsmesterei az egész világon elterjedtek és elsőrangúak.

GUMMI
HALHÓLYAG
tucsátja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és feljebb, a világ legjobbjai, titoktartás mellett, utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a szakma legelőrangú cégére:
REIF J.
Specialista. Bécs, Brandenburgerstr. 3. Árjegyzék ingyen.

Modern BUTOR.
Óriási választék
náló-, ebédlő-, szalon- és uri-szoba-butorokban.
Olcsóbb mint bárhol
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. 10.

INTERNATIONAL SZÖRVEZTŐ
néhányosori használat után az arckörül a közérő a szőrt eltávolítja. Egy tégely 6 Ft.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerész
Budapest, Gyár-utca 17. 0
Megjelent „Toilette-títek” ingyen.

OSAN
A torok, tüdő, száj és fogak legjobb védője az
Felhívja az eddig ismert összes fogszorítót.
OSAN-szájviszessencia 88 kr., OSAN-fogpor 44 kr.
Cserny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb széplítő-szer üvege 1 Ft. Bába halzsamozsáppan 50 kr.
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 kr.
a legjobb és legkedveltebb hajfestő-szer pöttyöske, barna és fekete. Ára Ft 2.50
Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Cserny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Kliffaterve London, Paris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógyszárakban, illatszertárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Andri-utca 10.
ALAPITATOTT 1853.
Nyilvános polgári iskola 10-14 éves ifjak részére. — Feljebb kereskedelmi iskola 14-18 éves ifjak részére. — Nevelő internátus bennlakó növendékek részére. Bizonyítványai államér-énysek és az egyéves önkéntességre jogosítanak. — Bővebb felvilágosítást ingyen ad
Röser János, igazgató.

ROZSATEJ
Sanningene
Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Cserny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Kliffaterve London, Paris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógyszárakban, illatszertárakban stb.

MI helybeliek BUDAPESTEN a NEW-YORK KÁVÉHÁZBAN
(Erzsébet-körút 9-11. szám) találkozunk.

SANTALINER
Fiatalságnak orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
NADOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

LEOPOLD GYULA
Saját érdeklődés hírdésben
hirdetési iradika által
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Alapított 1878 évben.
Kitüntetve az ezredéves kiállításon 1896.

Alulírott vagyok bátor a t. közönség szíves tudomására hozni, hogy az **Ujváros-utca 24. sz.** alatti raktáramban készletben tartok minden a legújabb styl és színben saját műhelyemben készült

KÉZFINOMÍTÓ
folyadékot, mely minden kezelt 3 nap alatt simit, fehérit, szépit. Üveg 90 fillér. Postán 4 üveget bérmentve küld
KERPEL gyógyszerár
Budapest, V., Lipót-körút 23.

Elvállalom továbbá bármiféle rajz és szín szerinti kályhák, kandallók, takaréktűzhelyek, kerti állványok, virágvázak stb. elkészítését.

Javításokat a legnagyobb gondal eszköztettek s jutányosan számítok.

Szíves megkeresést kérve maradtam
tisztelettel
PITTERMANN ISTVÁN
agyag kályha készítő.

Epilepsia.
Aki nyavalyatörésben, göröcsökben és más idegbetegségben szenved, kérjen arról füzetet. Kapható ez a füzet ingyen és bérmentve a „Hattyú” gyógyszerárban Frankfurt a M.

2557/kig. 1903.

Hirdetmény.

Zalaegerszeg város tulajdonát képező „Arany Bárány”-hoz címzett két emeletes, a mai kor igényeinek megfelelően épült s a város főterén fekvő szállodáját 1905. év január 1-től 1914. december 31-ig terjedő 10 évre

haszonbérbe

adja. Kikiáltási ár 12000 (tizenkétezer) korona évi bérösszeg.
A bérbeadás **1903. év szeptember hó 12-ig napjának d. e. 10 órájáig** a polgármesteri hivatal iktatójába benyújtandó zárt írásbeli ajánlatok alapján történik. Felhivatnak tehát a vállalkozni szándékozók, hogy a kikiáltási ár 10%-át készpénzben a városi pénztárba előzetesen letenni s arról szóló nyugtát a zárt ajánlathoz csatolni sziveskedjenek, mert az enélkül benyújtott ajánlat figyelembe vétetni nem fog.
A bérbeadás részletes feltételei külön pontokba foglalva postadíj ellenében bárkinek megküldetnek.
Zalaegerszeg r. t. város tanácsának 1903. évi augusztus 8-án tartott üléséből.

Várhidy Lajos
polgármester.

Miként takarítsunk?

Nagyon sok szülő panaszkodik, hogy sokba kerül gyermekének taníttatása. Bizony sokba, ha kiadásait nem célszerűen osztja be.

Igy a kereskedelmi iskola alsó osztályában a tankönyvek 43-70 koronába kerülnek, de **Neubrunn Gábornál** 19 koronáért kaphatók s ugyanazt a célt érjük velük.

A gymnasium I. osztályában 21 koronába kerülnek a könyvek, míg nálam 10 koronáért kaphatók.

Tankönyvek féláron kaphatók.

Tankönyveket a legmagasabb árban megveszek.

A nálam vásárolt tankönyvek használhatóságáért kezeskedem, mégis nem tetsző könyvet szívesen vissza veszek s a készpénzt vissza adom, vagy más könyvvel cserélem ki.

Könyvek bekötését a legolcsóbb árban és gyorsan teljesítem.

Tisztelettel

NEUBRUNN GÁBOR
könyvárus és könyvkötő.

Eladó mészáros és hentes üzlet!

Egy jó forgalmu **mészáros és hentes üzlet** minden hozzá tartozó berendezéssel és házzal együtt, halálesett miatt **eladó.**

Egy kis **fiók üzletnek** teljesen új berendezése olcsó áron szintén eladó.

Zalaegerszegen Mező-utca 13.

özv. Farkas Lajosné.

MINDEN NŐRE

nagyon érdekes tudni, hogy
mintagyűjteményünk az őszi és téli idényre
már egybe van állítva.

Magában foglalja gyapju- és selyemszövetekben, barchett, flanellekben stb. az újdonságokat.

Ép most jelentek meg egyttal
gyönyörű, illusztrált divatlapjaink
magyar nyelven.

Kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Grand Magasin „Au prix fixe“
Kammer & Schlesinger
Wien, I., Graben Nr. 15.

Gyomorbetegeknek,

akik meghűlés, gyomortúlterhelés, élvezhetetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledel, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomorkatharusban, gyomorfájdalomban nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle növény bor.

Kitűnő gyógyerejűnek talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomor-szerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre. Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint főfájás, felbőgös, gyomorégés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Szorulás, köllikafájdalmak, szivverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vériány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A **növény bor** üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Körmen, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Devecser, Kiszell, Muraszombat, Bellatince, Marczali, Tapolca, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Nemetújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Mura-szerdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőc, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszent-lászló, Boba, Középbisztrice, Pince, Páka, Ujudvar, Nagyrada, Csákvány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszerárakban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész Osztrák-Magyar monarchiában a gyógyszerárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

„HERCULES“ folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályzóval. **A legmagassabb munkaképesség garantálva.**

Hydraulikus sajtók, különösen magas nyomás és nagy munkaképesség elérésére.

Szőlő és gyümölcs zuzók
és bogyo morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők, aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó-gépek, legújabb szabad. önműködő „SYPHONIA“ fa és szőlővessző permetezők, a szegecs és tormács valamint a vértetű kiirtására.

szőlő ekek.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa

„AGRICOLA“

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára váltókerékek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. A lehető legnagyobb munka-, idő- és pénzmegetakarítást teszik lehetővé.

Különlegességeiket, szena- és arató-gereblyék, szena-forgatók, szena és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, eséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek, boronákban és takarmánykészítésre szolgáló gépeket a legújabb rendszer és jótállás mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és Társa

gazdasági gépgyárak, vasöntödékek és ekegyárak

BÉCS, III. Taborstrasse 71.

Kitüntelve több mint 500 arany, ezüst éremmel stb. az összes nagyobb kiállításokon.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Nyomatott Unger Antal könyvnyomdájában Zalaegerszegen.